

Ὁ γείτων μου Γεώργιος δὲν ἤλλαξε ποτὲ τὴν μέθοδόν του καὶ ἐβαδίζειν εὐθὺς τὴν ὁδὸν. Δὲν παύρητο ἡ ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων, χωρὶς βέσπης 200 σκούδα εἰς καλὰ σπέρματα ἢ εἰς γῆν, λυκάς καὶ ἐν τούτοις τὰ ἄρρενά του ἐξηκολούγησεν εἰς τὸ σχολεῖον, αἱ δὲ κόραι του ἐχόρευον μετὰ τῶν γαριτών, καὶ μάλιστα ἤρχίζον νὰ παίξωσι τὸ ἀκουσθάλον.

Δὲν ἤξεύρω τῇ ἀληθείᾳ πῶς διάγει, ἐπανελάμην ἡ γυνὴ μου· εἶ· αἱ λοιπὸν γότεις;

— Ὅχι ἰδωμεν, τῆς λέγω· — καὶ ὑπῆγάμεν νὰ τὸν ἰδωμεν.

— Ὅχι, εἶπεν ἡ ἡμετέρα γείτων, ἐπιτυχάνομεν σκοποῦ ἄνευ μαγείας· διότι γνωρίζομεν νὰ οἰκονομήσῃ· αἱ κόραι μου μοὶ συμπράττουσιν ἐντὸς τῆς οἰκονομίας, εἰσὶν ἐπιτετραμμένοι ἐναλλάξ εἰς διάστημάς μὴνός τοῦ οἰνόωνος καὶ τοῦ μαγειρίου, ἡ τῆς κίβδος τοῦ ῥάπτειν καὶ πλέκειν. Αἱ ἐργασίαι εἰσι μέναι μετὰ αὐτῶν, ὥστε ἀντικαθίστανται ἄνευ οἰκονομίας καὶ συγχύσεως. Ἀλλ' ὅμως, ἐπεὶ λαμβάνομεν τὸ μέρος μας εἰς τὰς ἐργασίας ἑκάστος ἡμῶν ὀλίγας ἐργασίας νὰ ἐκτελῇ. Ὁ πρωτότοκος υἱὸς ἀπορρέεται τῶν μαθημάτων τοῦ κλειδοκυμβάλου τοῦ χοροῦ· ἤϊελε δὲ λησμονεῖ πᾶν ὅ,τι μανθάνει, δὲν ἐπανελάμβανεν ἐνδελεχῶς οἰκάδε, ὅ,τι ὁ διδάσκαλός του τῷ διδάσκει· ἀλλ' ἀφιερωμένος εἰς ἐκτελεστὰς ἀπερίσκεπτος δὲν θέλει οὕτω νὰ συλλογισθῇ κἀν. Αὐτὸ δὲ συμβαίνει, διότι παρωτρύναν πολὺ τὸν πατέρα του· τὸν ἐκάμαμεν διδάσκαλον ἰδιαιτέρου ἐπαγγέλματος. Παραβλέπει εἰς τὰς ἀδελφάς του μαθήματα χοροῦ καὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, εἰς τὸν ἀδελφόν μαθήματα γαλλικὰ, ἀριθμητικὴν, ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν. Διὰ νὰ ᾔνῃ δ' εἰς καταστάσιν νὰ παίξῃ ἐπὶ τὰς μελοδράματα τοῦ διδασκάλου του, πρέπει νὰ κατὰ τὸ διάστημά τῆς ἡμέρας εἰς τὸ σχολεῖον νὰ ἀποσταλείται πρὸς τοὺς ἄλλους. Οὕτω διεχειρόμενος ἀποσταλείται πρὸς τοὺς ὁμοῦς μου καὶ ἐγὼ συντείνομεν μὴ εἶναι δυνατόν καὶ μετ' ἀληθοῦς χαρᾶς. Εἰσηλθόντες ἐνὸς τῆς ἡμέρας ταύτης μετὰ τῶν τέκνων ἀνὰ ἑκάστην ἡμέραν τοῦ πρώτου χρόνου, ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ νῦν.

Τὴν σήμερον ὀλιγώτερον προθυμοποιοῦνται ἀλλ' ἐπὶ τῇ σήμερᾳ τῇ νῦν. καὶ ἡ ἐξίς, γνωρίζετε, εἶνε ἡμετέρα τις φύσις. Μόλις ἐπαυλῶμεν πλησίον τῶν τέκνων μας, ἠθέλαμεν νὰ μιμηθώμεν τὴν διασκεδαστικὴν ἡμετέρου γείτονος, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἀπαρνηθώμεν τὴν πρόκλησιν. Ἐπεὶ ἦτον πολὺ ἄργα νὰ κάμωμεν τοιαῦτα πράγματα, εἶχομεν ἄλλας ἐξίς, καὶ ἡ ἐξίς εἶνε ἡμετέρα τις φύσις.

Ἀναμνηστικῶς τὰ τέκνα μου ὠφελήθησαν ἐκ τῆς ἐκπαίδευσίνης τῇ παρὲς εἰς τὸ σχολεῖον· ἀλλὰ πάντα τῷ Γεωργίῳ ἔμαθον ἀλλίον ἐκείνων· καὶ ὅτε ὁ πρωτότοκος του διήλθεν ὅλας τὰς τάξεις, τὸν ἐστείλει πρὸς τὸν πατέρα εἰς πλοῦσιν εἰς ἐργασίας.

— Ε! Κύριε Γεώργιε, διατί ἔκαμες τοῦτο, τῷ υἱῷ σου;

— Πόθεν προέρχεται ὁ θαυμασμός σου γείτων μου; ἐπεὶ ἐκείνη ἐσκεπτόμην πάντοτε ὅτι ἦτο καλὸν νὰ

ἔχη τις δύο χορδὰς εἰς τὸ τόξον του. Ὁ υἱὸς μου θέλει μάθει ἐπαγγεῖλμά τι βιομηχανικόν, ὅπως ἀκολουθῶν, ἐὰν μεταβολὴ τις, ἢ συμβάν ἀπροσδόκητον δὲν τῷ ἐπιτρέψει νὰ προᾶξῃ περισσότερον τὴν σπουδὴν του, ἢ τὸν ἀποστερήτῃ τῆς θέσεως, ἢ θέλει κατέχει, δουλεύῃ παντοῦ νὰ ζῇ ἐντίμως διὰ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν του. Πάραυτα θέλει ἐξέλθῃ τῆς μαθητείας, θὰ ὑπάγῃ ν' ἀποπερατώσῃ τὰς σπουδὰς του εἰς τι Παρνεστισμὸν, ἀκολουθῶν θέλει κάμει ἐν ταξείδιον εἰς Ἀγγλίαν καὶ εἰς Γερμανίαν. Τὰ ταξείδια ἀπαιτοῦσι χρήματα· ἀλλὰ ταῦτα θέλει κερδίζει μετεργόμενος τὰ ἐπαγγεῖλμά του καὶ διὰ τῶν οἰκονομιῶν του θέλει ἐπιμελεσθῆναι ἐντὸς τῶν πόλεων ὅ,τι ἀξιοθέατον εἰς ἄνθρωπον εἶδοτα. Κατὸ τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας του θέλει ἐπανελθεῖ παρ' ἡμῶν· θέλει ἐκλεξέῃ ἐπαγγεῖλμα ὅπερ θέλει ἀγαπήσῃ καλλίον, καὶ εἰς τὸ ὅποιον θέλει αἰσθανθῇ πλείονα διάθεσιν. Ἐκτοστὸ δὲν θέλει εἶσθαι πλέον ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν μας, θὰ ἐπαρξῇ εἰς ἑαυτόν· εἶνε ἐνδεδυμένος νὰ ζῇ σκληρῶς, καὶ θέλει μάθει νὰ συστρέφῃται, ἐὰν εὕρῃ τὸ ἐράπλημμά του πολλὰ μικρόν, οὕτω θέλει γίνε, ἐλπίζω, τίμιός τις πολίτης καὶ καλὸς πατὴρ οἰκονομίας.

Ἡ ἰδέα δὲν ἦτο κακὴ, τὴν ἐκοινοποίησα εἰς τὴν γυναικά μου, ἥτις ὕψωτε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς χεῖρας πρὸς τὴν ὁροφὴν καὶ ἀκολουθῶς εἶπεν· — ὅχι, ὅχι, ἀκριβὲς μου Φίλιππε, πρέπει ὁ υἱὸς μας νὰ σπουδᾷ ἐντελῶς τὴν Λατινικὴν καὶ Ἑλληνικὴν· πρέπει νὰ γείνηται δικηγόρος ἢ ἱατρός· καὶ οὕτω θέλει καταστῆναι τῶν τινὰ τοῦ κόσμου καὶ θέλει κάμει καλὸν γάμον. Καὶ τίς οἶδε ποῦ θέλει τὸν ὁδηγήσῃ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καλὸς τις γάμος, κυρίως ὅταν ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν αἰρέσιμον; Ἀλλὰ τίνες γονεῖς πλοῦστοι θὰ συγκατατεθῶσι ποτὲ νὰ δώσωσι τὴν θυγατέρα των εἰς ἕνα βιομήχανον;

— Ὁμίλησα πρὸς τὸν υἱόν μου, ὅστις μοὶ ἀπεκρίθη· — Πάτερ ἀστεῖευσθε! ὅποιος κυνηγῇ δύο λαγωούς, δὲν παίει κανένα. Ἄς μάθωμεν ἐν πρᾶγμα, καὶ ἂς τὸ μάθωμεν καλῶς· θέλεις νὰ γείνω σοφὸς καὶ καλὸς βιομήχανος συγχρόνως. δύναμαι νὰ ἐκτεθῶ νὰ γείνω, ὥς λέγουσιν ἀριστεροὶ καὶ ἐκ τῶν δύο χειρῶν.

Ἐσιώπησα. Μένοντος τοῦ υἱοῦ μου ἐν τῷ σχολείῳ ἐδαπάνων χρήματα. Αἱ κόραι μου ἤθελον ἐπίσης πλείονα, διότι δὲν ἦσαν πλέον ἐρένη, καὶ ἔπρεπε νὰ ᾔνῃ καλλίον ἐνδεδυμένοι. Ἡ μήτηρ των τὰς ἐπεμπεν εἰς τὰς ἐσπερινὰς συναναστροφάς, εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰς μουσικὰς συμφωνίας· ὅλος ὁ κόσμος τὰς εὕρισκε χαριεστάτας. Ὀικονομοῦμεν ὅσον ἐδυνάμεθα. Ἀλλ' αἱ μικραὶ κόραι εἶχον χρεῖαν ὅτε μὲν νέων πύλων, ὅτε δὲ νέων ἐνδυμάτων, καὶ ἄλλοτε νέων πεδίων· μὴ δυνάμεναι νὰ παρουσιάζωνται μετὰ τὰς αὐτὰς ἐνδυμασίας. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐρράπτον καὶ διεχειρίζοντο αὐταὶ αἱ ἱδία πολλά πράγματα· ἀλλὰ τὸ νῆμα, τὰς βελόνας, τὰς ταινίας καὶ τὰ τρίχιστα, τὰ βαμβακτῆρά καὶ μάλιστα ὑφάσματα αὐταὶ αἱ ἱδία ἐν ἐδύναντο νὰ τὰ κατασκευάζωσι. Μ' εὐχαρίστησιν μου ἐσπερούμην καθ' ἐκάστην ἐκείνου, ὅπερ δὲ μοὶ ἦτον ἀπολύτως ἀναγκαῖον· ἐδαπάνων καθ' ὅλα ἀκριβῶς 100 σκούδα πλέον τῇ προέδῳ μου.